

דבר המערכת

רבינו הבני יששכר במשנתו של בעל התניא זיע"א

לקראת יומא דהילולא של האדמו"ר הזקן 'בעל התניא' זיע"א ביום א' כד סבת הבעל"ט,

רבינו הבני יששכר זיע"א מעתיק עשרות פעמים כראיה ליסודות בדרכי היהדות את רבינו הבעל התניא, אשר גם במקומות שראה כמה שיטות בדרכי העבודה וההנהגה, רבינו נוקט בשיטתו של הרב בעל התניא, אשר כוחו גדול גם בחסידות וגם בהלכה, שהלכה כמותו בכל מקום, ולמרות שהבעל התניא היה בזמן רבינו, ורבינו אף כותב שהוא גאון אחד מזמנינו, אבל רבינו הבני יששכר ראה בו ובספרו התניא, יסוד לכוונה בדרך במסלה נעלה בית קל, ולפי הנראה מספרי רבינו, ידע רבינו את ספר התניא שרק אז יצא לאור ולמרות המרחק בין מושבו של רבינו לזה של בעל התניא ותלמידיו, וכבר ידע רבינו את הספר בע"פ בכמה הגרסאות שנדפס הספר בהתחלה, וידע להבחין את השינויים בכמה המהדורות ויבין הענין למעיין.

ולדוגמא אעתיק כאן חלק ממה שכותב רבינו במשנת הבעל התניא זיע"א, וזלה"ק בספר אגרא דפרקא - אות קלב: להבין בחינת מציאות ג' מוחין חכמ"ה בינ"ה ודע"ת בשכל האדם, דמושכל ראשון שנופל בשכלו לעשות דבר מה זה נקרא חכמ"ה כ"ח מ"ה שהוא רק מחשבה פשוטה בלי התפשטות עדיין באורך ורוחב איך ומה יעשה הדבר (ולכך בחי' חכמה הוא י נקודה בלי התפשטות), ואח"כ כשמתבונן האיך ומה יעשה הדבר, זה נקרא בינ"ה מבין דבר מתוך דבר (היינו מתוך דבר המושכל הראשון, ע"כ נקראת בחינת בינה ה שהוא התפשטות קו לאורך ולרוחב ובתוכה ה י הנקודה הראשונה) והנה אפילו יתבונן האדם בחכמתו ובינתו לעשות איזה דבר, אם יניח הדבר ממחשבתו לא תוגמר לו העשייה אשר גמר בדעתו, עד אשר יקשור הדבר במחשבתו בהסכמה שלא ישקוט עד אשר יעשה הדבר הנרצה לו, הנה ההסכמה היא נקראת דע"ת (הוא לשון התקשרות מלשון וידע אדם) שמקשר הדבר במחשבתו, והוא התקשרות המחשבה

עם המעשה, על כן הדעת הוא סוף המחשבה ותחלת המעשה, הנה כן מפורש הדבר בספר התניא שחיבר הגאון החסיד מהרז"ש זצ"ל [ליקו"א פ"ג]:

וראיני רבים חולקים עליו בהבנת בחי' הדע"ת, אבל הדין עמו כי כן מבואר הענין בספר לימודי אצילות, והנה שם מבואר דהקליפות אין להם דע"ת, מזה תתבונן אם תראה איש הפכפך אפילו בדרכי עבודה ולימוד התורה, היום בדעתו לעשות כך ולמחר כך, עדיין הקליפות רודפים אחריו ואין לו דעת שלם, ולפי"ז תבין למה ישראל הם קשי עורף, דזה מדה טובה להם חזקים בדעתם לא ינוצחו. וזה תתבונן מה שמברכין חונן הדע"ת דייקא ולא חונן החכמה או הבינה, וזה שמבדילין בברכת הדע"ת, ואמרו רו"ל [ירושלמי ברכות פ"ה ה"ב] אם אין דעה הבדלה מנין, ואנו אומרים בנוסח הבדלה בברכת הדעת, המבדיל בין קודש לחול כו' בין ישראל לעמים, כי בדע"ת יבדלו ישראל מן העמים, והוא ההבדלה בין קדש לחול. הבן הענין, ותבין כמה מטעמי התורה, ותבין מה שנאמר על אברהם ראש יחוסינו [בראשית יח יט] כי ידעת"ו למען אשר יצוה את בניו כו', הוא הראשון לחנינת הדע"ת, וממנו באת לנו ירושת הדע"ת לנו ולזרעינו עד עולם: ע"כ לשון רבינו הבני יששכר.

ובספרו אגרא דכלה פרשת משפטים, וזלה"ק: וצריך לדרוש ולחקור על דיני התורה, אפילו אם לא יהיה הדבר ולא יבוא לעולם, כנודע מרו"ל (סנהדרין ע"א ע"א) בבן סורר ומורה, ועיר הנדחת, וכמה איבעיות בגמרא שלא יארע לעולם. והוא מפני משפטי התורה הם רצונו ית', שכך הוא רצונו ית' אם יטעון ראובן כך ושמעון כך, יהיה הפסק דין כך, ונמצא בזה שמוציא דברי תורה לאמתו, משיג רצונו ית' ונפשו דבקה בחיי החיים אין סוף ב"ה וכו', כידוע להבאים בסוד ד' שרצונו ית' נקרא אין סוף, **דרוש נא ליקוטי אמרים, וינעם לנפשך כי מאוד עמקו מחשבותיו.** וז"ש בכאן ואלה כו' מוסיף על עשרת הדברות, מה עשרת הדברות לא סגי דלא למד, כי אין לך אדם בן חורין להיפטר מלימודם (אבות פ"ב מט"ז), דצריך לידע אותם בכל עת וזמן, כך המשפטים צריך

אגרא דכלה

הקטעים ב[סוגריים מרובעים] הינו הוספות מרבינו בענין זה, ממקומות אחרים:

וימת יוסף וכל וכו' וכל וכו' (שמות א ו). הנה פטירת יוסף כבר נכתב בסיום הספר. וגם היה לו לומר בקיצור וימת יוסף וכל הדור וכו'. והנראה דמשימענו גודל רחמנותו ית"ש, איך לאט לאט התחיל ענין השעבוד, ובכל פעם נרגש הענין יותר, דהנה כשמת יוסף היו מכובדים מאד, ואחר כך בפטירת האחים התחילה השעבוד, אבל לא בקושי רק בפה רך, ואחר כך בפטירת הדור התחיל קושי השעבוד בחומר וכו':

ויאמר השליכהו ארצה וכו' וינס משה מפניו (שמות ד ג), ויאמר וכו' שלח ירך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו (שמות ד ד) וכו', למען יאמינו וכו' (שמות ד ה). צריך להתבונן, א' למה משימענו אשר נס משה מפניו, ב' בציווי השם נאמר אחז, ובעשיית משה נאמר ויחזק, ג' בציווי נאמר אחז בזנבו, ובעשייה ויחזק ב"ו, ד' למען יאמינו הוא מאמר הש"י מחדש, ולא נאמר ויאמר ד' וכו'. והנראה דמשימענו צדקת משה אשר פחד מהנחש עד אשר נס מפניו, כי מתחילה היה סובר כשנעשה הנחש, אשר כוונת השי"ת להפחידו בלבד על אשר אמר על ישראל והן לא יאמינו לי, ודוקא להפחידו מהנחש על כי הנחש סיפרה גם כן לשון הרע כמו שאמרו רו"ל (ב"ר פ"ט ד), ואחר כך כשאמר לו השי"ת שלח ירך ואחז בזנבו, היה סובר אשר ח"ו הגיע עתו להמית שונאיו על ידי הנחש, והנה היה תיכף בלב שלם מרוצה למסירת נפשו ולא המתין לסיום מאמר השי"ת, רק תיכף ומיד רץ והוסיף במצות השי"ת, הגם שהשי"ת לא צוה אותו רק אחיזה בלבד ובזנבו, והוא להיותו רואה שזה חפץ הש"י, החזיק בחוזק ובכולו, כי מסר נפשו בגזירת השי"ת לדעתו, נ"ל:

[ובספר בני יששכר - מאמרי השבתות - מאמר ח וזלה"ק: והנה אמרו"ל לעולם יסדר

אדם שבחו של מקום ואחר כך יתפלל [ברכות לב], ונ"ל הנרצה בסידור השבת קודם התפלה הוא על פי האמור ברע"א מהימנא פרשת בא [זוה"ק ח"ב מ' ע"ב] פקודא בתר דא לספר שבבחה דיציאת מצרים וכו' וקוב"ה חדי בההוא סיפור וכו' וישראל בההוא סיפורא יהי חילא למאריהון כמלאכא דאתוסף חילא וגבורתא כד משבחין גבורתיה ואודין ליה וכו' עיי"ש כל הענין, אם כן לפי זה תתבונן שסידור שבחו של מקום הוא רצונו, ואם כן המסדרים השבח כביכול המה עושים ומתקנים להבורא ית"ש הרצון, והגם שח"ו אין אז עת רצון הנה הצדיקים נקראים עושי רצונו כביכול:

ולפי"ז תתבונן, העובד המתפלל נקרא צדיק משא"כ המתפלל והעובד לפנים משורת הדין היינו שמסדר שבחו של מקום תחלה עושה להשי"ת כביכול רצון ואח"כ מתפלל ותקובל בודאי כיון שכבר יש עת רצון, וזהו שכתנו **יהלוק ה' וכו' וחסידים צדיקים, שהם צדיקים שעובדים עבודתם ועובדים בחסידות שמסדרים השבח מקודם ועי"ז הם עושי רצונו**, הבן הדבר, והוא שאומרת כנסת ישראל ואני תפלתי לך ה' עת רצון, הנה בעת רצון הוה ליה למימר כמד"א בעת רצון עניתין, אבל על פי הנ"ל נראה לפרש הכוונה, ואני, מתפלל אליך קודם תפלתי שיהיה מוכן עת רצון, ואח"כ אלקים ברב חסדך ענני באמת וכו', הבן כי קצאתי במכתב:

באגרא דכלה - דף קעא/ב וזלה"ק: כאשר תעמיק בדבריני תמצא טוב טעם ודעת, ותראה נפלאות תמים דעים איך הוא עושה רצון יראיו לפלטים מיד צר, **אפילו בהיות הגזרה גזורה ודחוקה, משנתה הענין ברחמים רבים בזכות הצדיקים עושי רצונו.** ויוצא לנו מסיפור המאמר איך שהמקטרג מקטרג בשעת הסכנה, כי גם הצדיקים הללו בבואם למקום הסכנה, לא היה מקום להמלט זולת רחמינו ית' לגודל צדקת יעקב אבינו ובניו שבטי ישורון,

יעבור קטע מספר התניא, ואמר בזה"ל: א בחור'ל וואס זוכט יראת שמים, זאל לערנען יעדען טאג א שיעור און ספר התניא, (בחור שרצה להשיג יראת שמים, יעשה לעצמו שיעור כל יום בספר התניא) ואמר שהיראת שמים שלו הגיע מלימוד בספר התניא, ובוודאי אם הצדיקים הקודמים כדוגמת רבינו הבני יששכר וצאצאיו ראו בספר התניא יסוד לאידישקייט בוודאי עלינו בדור הזה המלא נסיונות הזמן והרחוב, ללמוד ע"מ להבין את ספר התניא, ובוודאי הלימוד בספריהם, וכוח הצדיק, יהא לנו למגן מכל נסיונות הזמן, והשם הטוב יכפר ויסלח לעמו ויאמר די לצרותינו.

ב' ויא' א' לבת יומא דהחילא
דרבינו הבני יששכר, באוה'ל חק' בדיונו
ברכת שבתא טבא,
דידכס פנאס בניאין בן אנה לאא

תלמידו ומ"מ נכדו הרבי מבלאזוב זיע"א הרה"ק רבי אהרן ראטה זצ"ל: ובלילה קודם השינה תלמוד ד' שיעורים, אף אין לך פנאי רק חצי שעה, עין יעקב, מדרש תנחומא, תנא דבי אל"ל, ואיזה סעיפים משו"ע התניא, שבוע אחד חלק א', ושבוע אחד חלק של שבת, וקודם הלימוד והלשם יחוד המבואר כבר, ואם כך תתנהג, אז מן השמים יעזורך ויצילך מכל רע, ותלך לבטח דרכך, ועיקר שלא להתניאש ח"ו ותהא בהתקשרות האמתית, כי זה לבד די לך אם זכית לחברים יראי השם כמו שידעת, ועוד חזק לך בהניגונים המושכים יראת ה' ולפרקים צריך ע"ו להמשיך ע"ע התחזקות:

וכך השריש אחריו חתנו ומ"מ כ"ק האדמור מתולדות אהרן זצ"ל לתלמידיו ללמוד בכל יום חק ולא

הנה נשאר שכלינו כביכול מדובק ברצון אשר הוא מחיה כל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, וזהו אשר שאלו המלאכים ששיגו הם הרצון היינו שמ"ו, והשיב להם משה שאין מציאות להשיג שמ"ו ורצונ"ו כי אם ע"י עשיות המצות בעוה"ז, והודו המלאכים ואמרו ה' אדוננו מה אדיר שמ"ך בכל הארץ" הבן הדברים אומרם שמ"ך דייקא, לא יושג להשיג שמ"ך היינו רצונ"ך כי אם בכל הארץ ע"י התבוננות במצות בארציות היינו לעיין בדינים ומשפטים בהשגת הלכה לאמתית, **עין כ"ז בספר התניא שחיבר גאון אחד שהיה בזמנינו:**

וכך דרשו צאצאי ותלמידי רבינו הבני יששכר להיות ספר התניא לחם חוקי של כל אחד אשר מחפש אחר חלק האלקי מעל הטמון בו, ללמוד בכל יום קטע מספר התניא, וכך כתב

ליודעם וללמדם אפילו לא יהיה דיין לעולם, רק כדי להשיג רצונו ית' על ידי התורה. וז"ש לשון תשי"ם בעל כרחך, והבן:

ובספרו ספר מעין גנים - פרק ב וזה"ק: והנה זאת התורה היא שמו היא רצונו ית' ונשתלשלה מעולם ועד עולם ומקבל כל עולם מהארת הרצון עד שחסדו ית' גבר עלינו ובאה לזה העולם ונתלבשה בלבושי המצות הגשמיות ובסיפורים הניתנת לנו למורשה ברצונו ית"ש, א"כ כאשר אנחנו מקיימים איזה מצוה הוא הפקת רצון מד', ויותר מזה יחוד עצום ונורא, כאשר אנחנו מתבוננים בשכלינו לשפוט במישור אם הדין כך או כך זה ההתבוננות הוא אם הרצון הוא כך או כך, וכשאנחנו מוציאים הלכה לאמתית הנה כביכול השגנו ע"י שכלינו הרצון הנעלם אשר לא יושג לשום נברא,

מבני יששכר יודעי בינה וגו' לדעת מה יעשה ישראל (דברי הימים א-יב'ל)

מדור ההלכה מתוך ספרי רבינו זיע"א

בעריכת הרה"ג אברהם צבי פפנהיים שליט"א

כי נתקדשה הארץ בקדושת היום ויוצאת אז מן הקללה לברכה, וכן בתשעה באב יום בו נולד מלך המשיח נאסר בנעילת הסנדל להורות שע"י משיח בן דוד תצא האדמה מקללה לברכה בקרוב בימינו אמן.

(אגרא דפרקא)

שמות-שובבי"ם

עיקר תשובה היא ע"י לימוד התורה. עיקרה של תשובה היא לימוד תורה לשמה (אחר החרתה והיודי על העונות) כמו שאמרו רז"ל היה רגיל לקרות דף אחד ילמוד שתי דפים וכו'.

(אגרא דכלה פרשת ראה)

של נעליך מעל רגליך (ג ה)

ימכור אדם כל אשר לו ויקח מנעלים לרגליו. ענין לבישת המנעלים הוא כדי שלא יגע בשרו על האדמה, כי בחטאו של האדם נתקללה האדמה על כן עושין הפסק בין הרגל לאדמה, ולכן במקום אדמת קודש יש לילך יחף דבעבור שמקום ההוא יצאה מכלל ארור לכלל ברוך אין לעשות הפסק, וזהו שנאמר של נעליך וגו', ובוה מצינו טעם טוב למה שארז"ל ימכור אדם כל אשר לו ויקח מנעלים לרגליו, כיון שההפסק הוא בכדי להפסיק בין האדם להקללה, וזהו שמברכין על מנעלים שעשה לי כל צרכי, כי זהו כל צרכי לחפוץ בברכה ולהפסיק הקללה. וזהו טעם שביום הקדוש אסור בנעילת הסנדל,

המשך 'אגרא דכלה'

ויאמר הוא התחלת אמירה. ויאמר הכתוב כי תשוקת ישראל היה קודם הציווי שהשי" יגזור עליהם לעשות רצונו, רק שהיו בושים לבקש זה ממלך גדול ונורא שהם יהיו עבדיו עושי רצונו, ותשוקתם היה בלב. **וכאשר השי" ברוב חסדו השמייע לעם קרובו רצונו זה, הנה ויען כל העם** (ענייה לדברי השי"י). ויאמרו (רצ"ל קודם אמירתך היה רצוני להתחיל הדיבור לך היוצר והבורא), רק שהיה המסוה של הבושה על פנינו, והבן מאוד:]

אזי נהפך הכל להעשות הדבר ברחמים רבים, אבל נתקיים הגזר דין כפי הקטרוג. על כן מי הוא זה אשר יהיה לבו בטוח בצדקתו כצדקת הצדיקים הללו, על כן החמירו רז"ל מאד בדבר והם אמת ותורתם אמת, אחיי ידידי התבוננו נא בדברי אלה ותמצאו טוב טעם לכמה גופי תורה.

ובאגרא דכלה - דף רט/א וזה"ק: וירצה עוד ויען וכו' (שמות כד ג). דהנה לשון ענייה הוא מה שהאדם עונה להמדבר אליו, מה שאין כן

מהנעשה בחצרות קדשינו:

שבת ההילולא בדינוב

בשבת קודש זו פרשת ויחי שבת שלפני הלילת רבינו ה"בני יששכר" זיע"א, שהו בדינוב עשרת יהודים מבני עליה, אשר חפצה נפשם להתדבק באור רביה"ק, ולהשות בצילתו, עיר הקדוש דינוב סמוך נראה למקום מנוחתו קודש, כבר בכניסת השבת, עת נטו צללי ערב, הורגש על כל אחד ואחד המיוחדות של השבת הממשמש ובא, כאשר הכל הוכן מבעוד מועד על צד היותר טוב לרווחת הבאים, ע"מ שיוכל כל אחד להכין את עצמו כדבעי לשבת מרוממת שבת ההילולא בצל קורת רבינו,

לתפילות השבת ניגשו בעלי תפילה מיוחדים אשר הניעמו את התפילה בקולם הערב והציבור ביחד התפללו במתינות ובנחת כמנהג בית דינוב, ולאחר התפילה יצאו כל הציבור בריקוד לכבוד שבת המלכה שעה ארוכה. אז התיישב הצבור בשלחנות הערוכות בכל

טוב, מטעמי המלך, לכבוד המלך, בשר ודגים וכל מטעמים, כאשר הציבור ישב שעות ארוכות בשולחן השבת, וכמו"כ נשמעו ד"ת וסיפורים מרבינו בעל ההילולא מנכדו הרה"ח ר' דוב בעריש פרייער ה"ו, אשר עוד זכר את נכדי רבינו ואת כל איזור מגוריהם מתקופות שלפני השואה, ואשר זיכהו הש"ת להיות הראשון להצלת בית החיים בדינוב לאחר המלחמה, ולאחר דבריו המתוקים יצאו הקהל בריקודים שעה ארוכה אל תוך הלילה.

בשבת בבוקר קם הציבור מוקדם בכדי לנצל שבת זו בסיום ספר התהלים, ולפני התיבה בתפילות השבת ירדו נכדי רבינו, ושרו מניגוני רבינו, וכל השבת הורגש ההתעלות של כלל הציבור, במוצאי שבת לאחר הבדלה עלה כל הקהל לאוהל רבינו לאמירת יתן לך, כאשר כל הקהל קנה את הזכות לאמירת יתן לך בנתינת צדקה לרבינו הבני יששכר ע"מ שרבינו ישפיע ממרומים ברכות וישועות פרנסה והצלחה לנו

ולכל בני ישראל. ולאח"כ שרו את הניגון הידוע י"ה רבון עלם, עם הלחן שחיבר רבינו הבני יששכר, כאשר הקהל מתייפח בדמעות שלישי על ציון רבינו שיעתיר בעד כלל ישראל שזוכה במהרה שיקיים פרוק ית ענך מפום אריותא ואפיק ית עמך מגוי גלותא, ויזמרון לך שירין ורחשין בשמחה ובצהלה יד הקהל לסעודת מלווה דמלכה בתופים ובמחולות לישועות עבור כל ישראל בב"א.

יום ב' ח"י טבת יום הילולת רבינו

העיר דינוב לבשה חג החל מיום א' בערב, יום הגדול יום הילולת רבינו הבני יששכר, היכל בית המדרש הואר וכוסה לבן כביום השבת, שולחנות ערוכים בכל טוב, בשר ודגים, לחיים ולברכה הוגש לכל הבאים לדינוב לעלות בקודש לציון רבינו הבני יששכר, לפעול ישועות, וריקודים של שמחה במשך היום הזה בליווי תזמורת כאשר בתוך ציון רבינו האוירה של יום הקדוש, ובחופי הרגשת שמחה לכל היוצאים בהרגשה אשר אבן גולה מעל לבם אשר רבינו הק' מקשיב

בכל ליל שישי בשעה 10.00 מתקיים שיעור בספר 'אגרא דכלה' בבית המדרש דינוב רחוב בלזר 17 שכונת בית ישראל. מדי יום רביעי שיעור בספה"ק 'בני יששכר' ע"י האדמו"ר מסאסוב שליט"א בבית מדרשו רח' רש"י 44 יום בשעה 8.15 זמן תפילת שחרית בשב"ק בשעה 10.30 - קידושא רבא במקום - בבית מדרשינו לא מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה